TOVERI

Lännen suomalaisen työväen länenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO LAURI MOILANEN
ADOLPH SALMI A. B. MAKELA
SULO SYVANEN

TOVERI
(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.
ANTTI J. PARTAN, Manager.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Ilmotushinta 40c palstatuumalta. Kuolemanilmotukset $1.50 kerta ja muistovärsyillä $2.00 kerta. Kihlaus-, syntyma- ja avioliitto-ilmotukset 50c kerta, halutaantieto- ja nimenmuutto-ilmotukset 25c kerta, naimailmotukset $1.50 kerta, avioero-ilmotukset $1.00 kerta. Seisovat ilmotukset sopimuksen mukaan. Satunnaisista ilmotuksista tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

TILAUSHINNAT

Yhdysvalloissa ja Canadassa:			
Yksi vuosikerta	$4.00	6 kuukautta	$2.25
3 kuukautta	$1.35	1 kuukausi	.50
Suomeen ja muualle ulkomaille:			
Yksi vuosikerta	$6.50	6 kuukautta	$3.50

SUBSCRIPTION RATES:

In the United States and Canada			
One year	$4.00	Six months	$2.25
Three months	$1.35	One month	.50

Huoneusto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmassa. Telefooni: konttori 365, toimitus 832.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 45 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements.
TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.

Nyt siihen sopisi käydä käsiksi

Nyt kun kaikkialla liittyy suuria joukkoja puolueemme riveihin, ei saisi mitenkään unohtaa, että kasvatustyön tekeminen on puoluetoimintamme tärkein tehtävä. Joukkojen riveihin liittäminen menettää merkityksensä, ellemme kykene kasvattamaan niitä siellä liikkeemme kumouksellista päämäärää ja tehtävää tuntemaan, ja kehittämään taistelijoiksi aatteemme lipun alla.

Valistus- ja herätystyön tulee käydä käsikädessä. Kun työväestö on niin paljon saatu liikkeelle, että se tulee mukaan, ei sillä vielä ole päästy yhtään pitemmälle, kuin saatu se sosialistisen agitatsionin varsinaiseen vaikutuspiiriin.

Missä ei ole saatavana varsinaisia puhujia, jotka selostaisivat sosialismia, on siellä pantava toimeen keskusteluja, joissa kirjatietojen opastamana jutellaan työväestön asemasta ja työväenliikkeen tehtävistä. Nykyinen tilanne tekee näiden seikkojen tutkimisen erikoisen mielenkiintoiseksi. Keskusteluseurojen ohjelmaan ei voida saada parempaa "runkoa", kuin ottamalla viikon sanomalehdet ja keskustelemalla niiden esittämistä asioista. Toimituskirjotukset voi asettaa niiksi perusteiksi, joilla keskustelu lepää, ja niihin voidaan tehdä lisähavaintoja mikäli huomataan, sekä lähettää niitä vaikka levitettäväksi muuallekin.

Sellaisesta toiminnasta olisi sekin etu, että joukkojen mielenkiinto lehteen kasvaisi ja lehden tilaajamäärä siten enenisi. Se olisi sosialistisen valistustyön tekemistä järjestelmällisesti ja perusteellisesti. Sitäpaitsi sellaisessa keskinäisessä keskustelussa avartuvat mielipiteet ja näköpiiri paremmin kuin useinkaan yksityisesti lukemalla ja ajattelemalla, koska siinä mielipiteet vaihtuvat välittömämmin ja pikemmin.

Jokaisessa osastossa voidaan saada sellainen keskusteluseura pystyyn, jos vain toiminta on niin elävää, että sosialistisen kasvatustyön tekemistä ollenkaan harrastetaan.

Vaikkapa koettaa, ja vaikka epäonnistuukin, niin sittekään ei mitään menetä, siksipä: kaikki-alla mukaan.

Ennen voitto junkkereille kuin bolshevikeille

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., March 2, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Mailmansodan luokkaluonne alkaa käydä päivä päivältä yhä selvemmäksi. Ikäänkuin henkeään pidättäen odottavat jokaisen maan kapitalistit, miten taistelu junkkerien ja bolshevikien, saksalaisten ryövärilaumojen ja niiden edessä henkensä puolesta taistelevien venäläisten työläisten välillä kehittyy. Saksasta ja Itävallasta tulevat tiedot, joissa kerrotaan sikäläisten joukkojen keskuudessa kytevästä kapinallisuudesta ja tyytymättömyydestä, ovat mielenkiintoisimpia uutisia mitä nykyisin tulee. Kysymys on siitä, kuinka pian keskivaltojen armeijassa taistelevat voivat kieltäytyä täyttämästä junkkerien tahtoa ja toimimasta sen ryöväriohjelman toteuttajana.

Länsirintamalla ja samoin Italian rintamalla on hiljaista; odotetaan miten junkkerismi selviytyy kansanvaltaisuudesta, jonka kimppuun sen näyttää sallittavan hyökätä vallan ilomielin.

Asema on sangen jännittävä. Nyt on aika odottaa ja tehdä havaintoja, sillä suuret tapaukset ovat edelleen edessäpäin, vaikka niitä on jo sivuutettukin. Täkäläinen sosialistinen sanomalehdistökin — englannin kielinen — näkyy käsittävän tapahtumien kulun melkein tarkoin. Seuraavassa näyte siitä, mitä sillä taholla ajatellaan. Muuan toverilehtemme kirjottaa:

"Liittovaltojen vallanpitäjät — sotavoittoilijat ja kapitalistinen sanomalehdistö niihin luettuna — teeskentelevät vihaavansa keisaria ja hänen toimintaansa. Preussilainen militarismi on niiden selityksien mukaan niiden leppymättömän vihan esineenä. Ne eivät lupaa jättää mailmaa rauhaan hetkeksikään ennenkuin preussilainen militarismi on kukistettu. Itsevaltaisuus on jotain sellaista, jota ne kauhistuvat, jos saamme uskoa niitä kaunissanaisia selityksiä, joita esitetään kaikissa tilaisuuksissa.

"Viimeisten kolmen ja puolen kuukauden ajalla olisi näillä herroilla ollut oivallinen tilaisuus antaa kuolinisku saksalaiselle militarismille ja poistaa keisari näyttämöltä.

"Viimeisten kolmen ja puolen kuukauden ajalla ovat Venäjän bolshevikit olleet vaikeassa asemassa. Kotoisen nälänhädän ja preussilaisen militarismin edessä on heidän kukistumistaan odotettu päiväpäivältä. Mutta siitä huolimatta eivät liittolaiset ole antaneet heille minkäänlaista avustusta, eivät edes siveellistä kannatustaan. Bolshevikeille on niiltä riittänyt ainoastaan vihaa ja pilkkaa.

"Alkoivatko liittolaiset hyökkäysliikkeen Flanderissa avustaakseen Venäjää, kuten tehtiin viime marraskuulla Italian avustamiseksi? Eivät alkaneet. Lähettävätkö ne sotajoukkoja ja ampumavaroja Venäjän tasavallan avustamiseksi, kuten lähetettiin Italiaan? Eivät.

"Venäläiset ovat pelastaneet liittolaiset monta kertaa. Mutta liittolaiset eivät tulleet Venäjän avuksi edes yhtä kertaa.

"Jos venäläisten on lopullisesti pakko taipua ja luovuttaa osan alueistaan jonkinlaiseksi puskurivaltioksi Venäjän ja Saksan välille — ja maksaa suunnattomat sotakorvaukset viljassa ja muissa tavaroissa — vahvistaa se luonnollisesti arvaamattomasti Saksan militarismia. Liittolaismaiden valtaluokat käänsivät selkänsä Venäjälle sen hädässä sentähden, että siellä oli tapahtunut vallankumous ja tsaarivalta kukistettu.

"Itsevaltiuden kukistamiseksi ei ole koskaan esiintynyt parempaa tilaisuutta, mutta se jätettiin käyttämättä.

"Ja miksi siten menteltiin?

'Siksi että liittolaiset vihaavat bolshevikeja tuhatkertaa enemmän kuin keisaria.

'Ja sehän on vallan luonnollista.

"Kaikkien liittolaismaiden kapitalistit olisivat paljon mieluummin Saksan alamaisia, kuin bolshevikien. Saksan alaisina olisi niillä edelleen tilaisuus riistää voittoja, vaikkapa keisari olisikin hallitsijana. Mutta jos kaikkien maiden bolshevikit olisivat vallan satulassa, ei sellainen menettely enää kävisikään päinsä.

"Nämä voitonnälkäiset herrasmiehet näkevät bolshevikien harjottaman agitatsionin leviävän saksalaisten rintaman ylitse kuin kulovalkean Saksaan ja Itävaltaan, eikä heitä suinkaan huvita katsella, miten keisarin asema sen johdosta käy liian polttavaksi. He pelkäävät tulta omilla katoillaan sen seurauksena.

"Siitä syystä väistyy heidän teeskennelty itsevaltiusvihansa heidän todellisen sosialistivihansa tieltä. Mailman kapitalistiluokka on valmis aseisiin keisarin puolesta hänen bolshevikivihollisiaan vastaan, jos sellainen käy tarpeelliseksi.

"Mutta sekään ei pelasta tätä voitonnälkäistä joukkoa. Bolshevikit voivat kukistua, mutta heidän pyrkimyksensä — vaikkakin ne nykyisin saattavat tuntua äärimmäisyyksiin tähtääviltä — eivät unohdu. Sitä työtä jota bolshevikit alkoivat, tulevat jatkamaan sosialisti-vallankumouksselliset ja menshevikit.

"Kaikkien maiden työväestö on heräämässä. Se alkaa huomata, että kapitalistiluokka on ulkokullatuin luokka, mitä koskaan on ollut olemassa. Sen teeskennelty itsevaltiuden, militarismin ja keisarivallan viha ei ole mitään muuta kuin yritys yksinkertaisen työväestön pettämiseksi.

"Mutta sellainen petollisuus alkaa jo olla uloskulunut."

Niinkuin useaan muuhunkin tilanteeseen, sopii tähänkin se vanha sananlasku, että leopardi ei voi muuttaa täpliensä väriä, eikä hajunäätä päästä hajustaa

MAILMANKATSOMUKSIA

SUOMEN LAHTARIEN EDUSTAJIA

alkaa täällä Amerikassa olla jo melkoinen varasto. Ensimäisenä tuli espissankari Kaarlo Ignatius, sitte aikaa kuolleen sanskritin kielen professori J. N. Reuter, joka täkäläisten santarmilehtien tietämän mukaan on "tunnettu diplomaatti ja on ollut ennenkin monella tärkeällä asialla". Minkälaatuisia nuo asiat ovat olleet, ei tarkemmin selitetä, mutta nyt paljastuneista tuloksista päättäen Suomen viimeaikainen "diplomatia" ulkomailla on ollut pääasiallisesti Haaparannan uutistoimiston sekä entisen astorialaisen "parooni De Pousarin" johdettavissa. Kumman näiden palveluksessa titulus Reuter on kunnostautunut, ei ole tunnettua muille kuin näihin salaisuuksiin vihityille. Ehkä on hän välittänyt lahtaritaimien lähettämistä Helsingin yliopistosta saksalaisiin sota- ja urkkijaopistoihin... Ehkä huushollannut tuon jo mainitun toisen suur-diplomaatin — Pusan — Saksasta hankkimia pommeja Arkangelin asevarastojen ja Pietarin tehtaitten räjähdyksiin. Mene ja tiedä.

Mutta nyt vasta on tänne oikein "Suomen senaatin erikoislähettinä" saapunut "tunnettu suomalainen sympatiamies" P. J. Valkeapää, jonka tuloa santarmilehdissä tervehditään seuraavasti:

"Suomen nälänhätä on niin vakava ja kriitillinen, että on katsottu tarpeelliseksi lähettää Yhdysvaltain hallituksen puheille uusi lähetti, jolla ovat kaikki viimeaikaisimmat tositiedot viljanpuutteessa olevan kansan todellisesta hädästä. Mr. Valkeapää liikkuu siis ainoastaan niissä asioissa ja koettaa kaiken voimansa ja vaikutuksensa mukaan saada ratkaistuksi viljanlähetyksen tästä maasta Suomeen, ollen muitten lähettien apuna tärkeässä leipäkysymyksessä. — — — Ollen tunnettu liikemies Helsingissä ja Pietarissa, amerikalaisen silavan ja venäläisen vehnän välittäjä, erään kaivantoliikkeen johtaja Venäjällä y. m., on Mr. Valkeapäällä lukuisa joukko tuttavuuksia ja suosituksia kaikkiin vaikuttaviin piireihin tässä maassa. Suomesta tuskin olisi onnistuneempa lähettiä viljakysymyksen ratkaisua varten voitu löytää, kun liikemiehen apua siinä suhteessa kaivattiin ja kun tahdottiin lisäedustajan kautta Yhdysvaltain hallitukselle saada se tinkimätön vakuutus, että nälkä maata totisesti ahdistaa. — — — Suomalainen siirtokansa (lue: santarmilauma) puolestaan on iloinen, että kotimaasta on lähetetty maan asioille kunnollisia miehiä ja on varma siitä, että asiat ovat oikeitten miesten käsissä. Tuntoamme tyynnyttää tämä ajatus, sillä heimolaistemme hädänalainen asema on meidät pitänyt rauhattomina ja maailman sekasorron tilanne samalla voimattomina mihinkään toimenpiteisiin. Löydettäköön nyt ratkaisulle ukset ja avaimet."

Jees! Kun oikein pää-"gulashi" saa käsiinsä täältä lähetettävien elintarpeitten "ukset ja avaimet", voimme olla varmat, etteivät ne tule ainakaan maan köyhimmän väestön ulottuville — ei pelastamaan sitä Suomen työväestöä, jonka lahtari-diplomaatit ja gulashi-taktikot olivat aikonet tappaa joko nälällä taikka, jos se ei ottaisi nälkään kuollakseen, saksalaisilla aseilla. Eipä ihme, jos tuo ihana ajatus täkäläisten kamasaksain "tuntoa tyynnyttää"...

IHMINEN, TULEEKO SINULLE LAPATOSSU?

Vai meneekö taas ohitsesi sellainenkin herkkuannos henkistä ravintoa kuin on Tossun maaliskuun ensi päivän numero?

Jos haluat saada selvän käsityksen Suomen porvariston strateegisesta asemasta, niin voit saada sen vilkasemalla sanotun numeron etusivulle tällättyä kuvaa.

Jos haluat saada selvän käsityksen Ruotsin sosialistien suhtautumisesta Suomen sisällissotaan, niin ota ja tutki Tossun toimitussivu kuvineen.

Jos haluat saada käsityksen sen Suomeen Saksasta haalatun "keltanokkapataljoonan" mahtavuudesta, tutki sitä esittävä kuva kirjotuksineen.

Jos haluat saada käsityksen "Impi Liisan" s.t.s. Päivälehti-rievun viimesimmistä vaikeuksista, jolhin sen on saattanut Non-Partisan liitto, niin ota ja silmää sitä asiaa esittävää kuvaa kirjotuksineen.

Sanalla sanoen: kaikista tärkeimmistä päiväjärjestyksessä olevista asioista on tässäkin numerossa lausuttu erehtymätön arvostelu. On käsitelty elintarvepula ja rehupula oikein kuvien kanssa. Poliittisen taistelun merkitys taloudellisen taistelun ohella tehdään selväksi suurikoisella kuvalla. Eipä ole unohdettu "naimauutislaistenkaan" harrastuksia, sillä eräs piirros esittää jännittävää spiritististä istuntoa. Suurimmasta kuperkeikasta Amerikan suomalaisten syndikalistien historiassa kronikoi Joeli Seiväs, joka myös eräässä historiallis-suuntatieteellisessä kirjotuksessaan on ottanut Leninin oletetun syndikalistisuuden ankaran tutkistelun alaiseksi. "Ruoskan nuppu" on haastatellut sitä bolsheviikkiä, joka oli detroitilaisia edustamassa suurilla kansankäräjillä Superiorissa ja tekee selkoa haastattelustaan. Suomen työväestön taistelukuntoisuudesta tehdään selkoa suorasanaisesti ja runollisesti, tutkistellen kysymystä Kaapro Jääskeläisen hyvin kauan sitten lausuman profeetallisen mietelmän valossa. Eikä ole tässäkään vielä mainittu läheskään kaikki. Mainitsematta on vielä hauskat kertomukset "Ruusukivi" ja "Purukummi", Suomen kuulumiset "Kurikan" mukaan, New Yorkin kirje, Sotasähkösanomia, Eräs pisneskeinottelu Suomen sisällissodan kustannuksella. Epäonnistunut yritys ja monet hauskat pienet palat. Niin että pitäisi siinä olla yhden kymppisentin edestä hengenruokaa. Ja yhä parempaa on tulossa lähitulevaisuudessa. Senvuoksi kiiruhtakoon nyt jokainen liittymään Tossun tilaaja-armeijaan. Koko vuosikerta maksaa $1.25, puoli vuotta 75 senttiä. Tilata voi osotteella: Toverin Konttori, Box 99, Astoria, Or.

KIELTOLAKI JA PALKAT.

Nykyisen porvarillisen kieltolakihökötyksen takana epäilemättä piilee se ajatus — vaikka sitä huolellisesti varotaan ilmilausumasta — että väkijuomain poistamisesta aiheutuva säästö tekee mahdolliseksi yleisen palkkojen alentamisen. Tuo ajatus tuli kuitenkin selvästi julki näinä päivinä pidetyissä Chicagon teurastustyöläisten oloja koskevissa kuulusteluissa.

Teurastuslaitosten omistajien taholta väitettiin, että sikäläiset teurastustyöläiset menettävät kapakoissa toista miljoonaa dollaria vuosittain.

Oli, näet, hallituksen taloustieteellisen toimiston laskelmilla osotettu, että v. 1917 nousivat viisihenkisen perheen elantokustannukset Chicagon teurastimopiireissä 1,177 dollariin 95 senttiin.

Tuohon väitteeseen vastattiin lihaparoonien taholta seuraavalla tilastolla:

Teurastuslaitosten takalistolla olevalla 150 korttelin alueella on 300 kapakkaa. "Ettekö arvele," kysyi lihaparoonien asiamies työläisten edustajalta, "että jos työläiset vähemmän tuhlaisivat varojaan noihin kapakoihin, heiltä riittäisi enemmän perheittensä ylläpidoksi?"

Ja siihen työväen edustaja urhoollisesti vastasi: "Teurastustyöläisten juoppous ei tule vähentymään, ennenkuin työaika lyhennetään eikä heitä rasiteta niin ylenmäärin, että heidän täytyy työpäivän päätyttyä käyttää alkoholikiihotusta — eikä ennenkuin työpalkkoja korotetaan. Kuta korkeammat palkat, sitä vähempänä juopottelu."

Selvästi siis paljastui riistäjien suunnitelma, että väkijuomakiellon turvin voitaisiin ryhtyä palkkoja alentamaan.

MITÄ ON DIPLOMATIA.

Tarkkaavasti lukemalla seuraavan historiallisen kertoelman, voimme siitä asiasta päästä hieman jälille.

Kreivi Piper oli aikansa etevimpiä ruotsalaisia diplomaatteja. Hän oli ainoa, johon kuningas Kaarle XII täydellisesti luotti. Kreivi Piper oli niin tarkoin tutkinut herransa luonteen, että osasi käyttää omiin tarkotuksiinsa kaikkia hänen sekä vahvoja että heikkoja puoliansa.

Kun Ruotsin kuningas v. 1706 Altranstadtin rauhanteon jälestä vielä viipyi pitkän aikaa Saksenissa, pelkäsi Itävalta Kaarlen olevan aikeissa liittyä Ranskan kuninkaan Ludvig XIV:n kanssa ja hyökkäämällä Itävallan perintömaihin saattavan koko silloisen Saksan keisarivallan tuhon omaksi, keisarilla kun oli jo tarpeeksi tekemistä suoriutuessaan entisistä vihollisistaan. Vienistä Kaarlen puheille tulleelle lähetystölle oli kuningas tapansa mukaan san-

VIIKON VARRELTA

Kirjotuskilpailustamme.

Enemmän kuin puoli siitä ajasta, joka määrättiin kirjotuskilpailullemme, on nyt loppuun kulunut, joten nyt jo voi saada kutakuinkin tarkan käsityksen siitä, mihin suuntaan se on kehittymässä. Kutka jaksavat seurata loppuun, kutka jävät välille, on nyt nähtävissä.

Ja ilahuttavana seikkana voimme huomata, että vain aniharvat ovat jääneet pois; melkein kaikki jotka jaksoivat kunnollisesti päästä alkuun, ovat vieläkin mukana. Ja suhteet muuten ovat niin tasaväkiset, että olisi mahdoton ollenkaan arvata, kuka kukin on, eipä edes valtioittain, sillä vaikka Washington ja California ensin näyttivätkin olevan ikäänkuin kahden matkassa, niin nyt niillä on kolmaskin: **Oregon.**

Harva lienee se lukija, joka ei olisi tullut siihen käsitykseen, että Oregon on kiipeämässä edelle, päättäen siitä, että se vasta viikon ajalla on ikäänkuin ilmestynyt kentälle. Ja mitäpä voisi odottaakaan muuta, kun Oregonia edustavat sellaiset sitkeät vekarat, kuin Kähkös-Pekka, Astorian Matti ja Savon Jääkäri, joilta ei suinkaan puutu sisua otella. Olenpa varma siitä, että yksikään niistä ei heitä pois kilpailun päätyttyäkään, vaan jatkaa edelleen.

Toinen mielenkiintoinen huomio, jonka lukijat niinikään lienevät tehneet, on se, että kirjottajien keskuudessa on päästy vaihtelemaan mielipiteitä asioista. "Ohdakkeen" "Verivihollisemme" oli se joka ajoi liikkeelle, ja nähtävästi "Teollisuusunionismin heikkous" tulee siksi toiseksi aiheeksi, josta eri kirjottajat saavat lausua mielipiteensä.

Mielipiteiden vaihtelu

kilpailijain kesken onkin mitä toivottavinta. Saattaa olla, että joku aivan tahallaan kirjottaa jotakin sellaista, jota ei niin jälestäpäin halua puoltaakaan, saadakseen toisten mielipiteet ilmoille. Joitakin kirjotuksia on jo ilmennyt, joihin olisi syytä kajota, mutta toivottavasti toimitus "oikeaoppisuuksineen" pysyttelee kiltisti syrjässä siksi kunnes palkintotuomarit saavat ensin tilaisuuden lausua painavan sanansa. Jos eivät toiset kilpailijat siihen mennessä esiinny toistensa "kirkkoonottajina", niin ehkäpä sitte jälemmin tärkistellaan missä on harhaan osuttu.

Harhaanosuminenkin on kuitenkin parempi kuin se että ei ollenkaan vritä mitään. Vain se joka vrittää, voi osua oikeaan, jos se on altis erehdyksillekin.

Mielenkiinto lehteä kohden kasvaa.

Kuten oli ajateltukin, kiinnittää kansankirjeitten lisääntyminen ja erilaisten kirjotusten ilmeneminen lehteen, yleisön mielenkiintoa siihen. Toveri on tullut kilpailun ajalla kaikkialla haluttuksi — oikeinpa ikävöidyksi — lehdeksi, jota ilman ei enää viitsi olla luokkataisteliajaksi itsensä laskeva työläinen. Siitä todistavat tulleet tilaukset, sekä kirjeenvaihtajiemme lausunnot. Tietysti eivät kaikki siitä tykkää, ja jos siitä kaikki tykkäisivät, niin olisi syytä asettaa sellaisen joukon arvostelukyvisyys kyseenalaiseksi. Lehdellä, josta kaikki tykkäisivät, ei voisi olla minkäänlaista omintakeista kantaa, ei edes niillä jotka siitä tykkäisivät. Ja kuten tunnettua, Toverilla on ollut kantaa, ja on vieläkin, aivan riittävästi, vieläpä siinä määrässä, että sille sopii toisinaan toistenkin seisahtaa.

Seattlen uutispulma ratkaistuna.

Seattlesta, jossa "Utusimppa" sanoi olevan jotakin täyttymätöntä, kun ei sieltä saa uutisia uutistoimistokaan, lähettää hyvä ystävämme "Kaktus", joka matkoillaan näkyy ajautuneen sinnekin, kirjeen, jonka sopii viisastuakseen lukea vaikka "Utusimpan" ja piirisihteerinkin, oppiakseen suhtautumaan seattlelaisiin. Kirje kuuluu:

Terveisiä Seattlesta.

Seattlesta kun kuulemma on riittämättömän vähän kirjeitä Toverissa, niin ajattelen, että kaikki, jotka satumme silloin tällöin Seattlessa pikimältään pyörähtämään, sanokaamme sieltä terveisiä ja siinä sivussa kaikki mitä seattlelaisista tiedämme. Ja mitä minä seattlelaisista teidän, on: "they want to live for themselves". Tämän minulle sanoi eräs hotellin pitäjä tämän edellisellä Seattlessa käynnilläni, kun sanoin että Tacomassa ovat ihmiset yleensä paljon hauskempia kuin Seattlessa. Ja jos nyt seattlelaiset — suomalaiset sosialistitkin — todella tahtovat elää "itsekseen itselleen", niin mitäs hittoja te sitte odotatte, että he asloistaan lehden palstoilla muille kertoisivat, tai edes toiset toisilleen.

Mutta sen Seattlen kirjeenvaihtoprobleemin ratkaisemiseksi minä — pistäytyessäni uteliaisuudessani Toverin haaraliikkeessä ja siinä asioiksensi kahvia hörppiessäni — tein seuraavan keksinnön:

Siihen kahvipöydän, myymäpöydän ja pallopelipöydän välimaille pitäisi hommata vielä yksi pöytä. Tälle pöydälle pitäisi hankkia kirjotuskone ja kaikki parhaat Seattlen uutislehdet. Sitten pöydän ylle korokkeelle pitäisi tällätä ilmotus:

"TOVERIT! UUTISIA TOVERILLE!"

Vakuutan, että yksi ja toinen tovereista siinä pallopelin lomassa istuisi tämän pöydän ääreen ja naputtelisi mielestään huomattavimmat uutiset paperille. Niitä kertyisi siihen yhden ja toisen kokoamia, ja ennen kirjotetusta seuraavat aina näkisivät varoa kirjottamasta jo kirjotettuja. Illan tullen liikkeenhoitaja vain käärisi kertyneet uutiset kucreen ja postittaisi Toverille. Ja niin Toveri, länsipiirin sihteeri ja — itse itselleen elävät seattlelaisetkin pääsisivät vähittamasta Seattlen huonoa kirjeenvaihtoa.

Ja tämä uutistenvälitysjärjestelmä olisi vielä täysin sopusoinnussa seattlelaisten tahdon kanssa: elää itsekseen itselleen. Siinähän nimittäin saisi konekirjotusopin ja uutisten välitystaidon kukin itsekseen itselleen.

Well, ellei siinä olisi: jos — jospa ne asiat niin automaattisesti tai rennolla yhteisharrastuksella menisivätkin — niin saisin varmaankin patentin keksinnölleni. Ja tucttavia uutistehtaita perustettaisiin haaraliikkeiden lisäksi poikataloihin, naistenkoteihin ynnä muualle, ynnä muualle.

Kaktus.

Tietysti "Utusimppa" haluaisi kuulla, että piirisihteeri olisi saanut seattlelaisilta karhuamansa saatavat — mitä he lienevätkään, ei minua liikuta — ja Toverin lukijat muualla haluaisivat päästä selville mitä seattlelaiset hommaavat, mutta jätämme sentään seattlelaisten itsensä päätettäväksi, haluavatko edelleen olla entisellä kiinalaisella mailmankatsomuksellaan, — josta, sivumennen sanoen, astorialaiset jo ovat luopuneet. Mutta jos seattlelaiset haluavat päässä selville siitä, miten helppo Toverin välityksellä olisi päästä tunnettuksi muun mailman yhtävdessä ja antaa tietää että on siellä sentään vielä muutakin kuin santarmitoimintaa, otan heille näytteeksi seuraavan kirjeen "Jussin kaimalta", joka on Toverin välityksellä päässyt niin tykkäämään Hoquiamista, että aikoo muuttaa sinne. Mitämaks' jos hänet saataisi muuttamaan Seattleen, silloin siellä olisi kirjeenvaihtaja, joka ei häikäilisi sanoa muillekin mitä heillä kuuluu. "Kaima" kirjottaa:

Haluttua tavara.

— Onko posti tullut — tuliko Toveri?

— Ei tullut Toveria.

— No mikä p—— sitä taasen "mäteeraa"? Missähän se taasen lepuuttaa kylkeään?

— — —

— Annappas se "kaveri" jo minullekin — olethan tuota sinäkin kerennyt nuuskia.

— En ollenkaan nyt, finistän tämän kertomuksen.

— Olisihan tuon nyt jo tuossa ajassa opetellut ulkoa koko Toverin — lue sitten lisää, kun vilkasen ensin uutiset siitä.

— Tuossa on koko paperi. Aina niin tuhannen kiire saada se, ettei toinen kerkiä vilkastakaan ennenkuin viet jo kynsistä. — Jos edes lukisit niinkuin muutkin ihmiset, etkä istuisi puolille öin nokka lehdessä. Ei sitä muut saa nähdäkään ennenkuin huomenna taasen, senkin —.

— — —

— Vai niin! — vai Juhan-Kustaa on taasen kirjureita arvostelemassa. No onhan se mukavaakin, että saa nähdä "sota"-tovereitaan arvostelta-van..

— — —

— Californialaiset "hairanneet" loijarin —! Hh —. Konstikos niiden — suuri lauma suomalaisia — paljon rahaa — vaikka ilman edestä tuo tainnee "loijaroida". Mitäpäs siitä.

—Seattlelaiset eivät saa perkeleitten voimallakaan "hairatuksi" vakituista uutisten kirjottajaa.

— Laivoja tietenkin "timprallevat" niin ahkerasti, etteivät jouda päivillä — iltasilla hariottelevat laulamaan ja näyttelemään, vaan eivät kirjottamaan. Siellä on paljon shomalaisia, mutta auttamattomasti kirjotustaidottomia.

Muualta Washingtonista kirjotuksia koko hyvin; kaikki "maslinaa" tienaamassa.

— — —

En ole minnekään paikkakunnalle niin kiihkeästi mielinyt visiitille vielä eläessäni kuin nyt mielin Hoquiamiin. Siellä kun ei ole muuta kuin "paljasta tanssia". Olen nähnyt elämäni päivinä — varsinkin viimeisinä — jos jonkinlaisia tansseja, mutta en ole sattunut vielä koskaan ennen "paljaisiin" tansseihin. Nykylsin ei kyllä ole kaikilla oikein paljoa vaatteita päällä "hienoissa" tanssiaisissa, mutta on niillä kumminkin sen verran kuin laki määrää. Siellä Hoquiamissa on varmaankin hyvin välinpitämätön poliisi, kun ei se ole jo sekaantunut joukkoon — vaikka sekö hänet tänne asti tiennee, jospa ne poliisitkin tanssisivat "paljasta tanssia" yhteen tahtiin. — Seuraava kotikaupunkini tulee varmasti olemaan Hoquiam; siellä on kahdesti viikossa "aivan paljasta tanssia" —!

— — —

Ostavatko palkintotuomarit varastettua tavara?

Luin tässä eräänä päivänä Toverista erään kilpailijan kyhäämän (?) artikkelin — kelmisen palstaa harvaa "ränttiä". — Hyvä olikin — nimimerkki perässä — mutta — tuohan on suomennettu jostain —? Aahaa! Nyt muistankin! Luin saman pätkän englanninkielisestä vihkosesta —. Nyt tuo meinaa myydä sen omana järkenään palkintotuomareille —! Mainio keino!

Ensi kerralla kun löydän hyvän pätkän tai repäsevän artikkelin jostain työpaikaltani saadusta kirjästa, niin jo varmasti sellaa "stenokraffari" tänne päin, sillä tästä puoleen en pane alkuun tai loppuun mitään "mukaeltu suomennos" tai "suomennettu mukaelma", vaan piirrän mahtavan omakätisesti perään ainoastaan

Jussin kaima.

Paikkakunnan asiain selostelu

ulkopuolisille vaikuttaa sen, että muuallakin tiedetään mitä missäkin hommataan. Kukapa tietäisi esim. minkälainen on Astoria, ellei olisi lukenut niitä moniaita selostuksia, mitä siitä on annettu erilaisissa "mailmankatsomus"-kuvauksissa vuosien varrella, ja sitä varsinaista yleiskuvausta, jonka Kaapro Jääskeläinen kirjotti Toverin Kymmenvuotisjulkaisuun. — Niin, sitä Kymmenvuotisjulkaisua olisi vielä saatavana muutamia satoja kappaleita, joten sen kertomuksen voi vielä saada käsiinsä, ellei ole jo saanut.

Ja Astoria ei ole ainoa paikka, joka on päässyt kuuluisaksi Toverin välityksellä, vaikka lienee-kin ainoa, jonka postimestari saa kiittää Toveria palkankorotuksestaan, kun postiliike kohosi niin paljon, että kahdellakaan yleenyksellä ei päästy vielä tarpeeksi ylös, vaan täytyi korottaa ensimäiseen luokkaan koko kaupunki.

Ellei olisi Toveria, niin emme tietäisi, että Los Angelesissa merkitsee puhujan yleisölle esittäminen ja yleisön hirteen ajaminen melkein samaa; emme tietäisi miten mielenkiintoisia tilastoja voisi saada pieniltäkin paikkakunnilta, kuten esim. Washingtonin "Diamond'ista", jossa kuuluu olevan vielä sellainenkin keskiaikainen jäte, kuin muuan poortitalo, johon ei tule yhtään Toveria. Sellaista muinaisjäännöstä olisi yhteisvoimin käytävä säilyttämään. Emme tietäisi, että Astorian Matti haluaisi saarnauttaa kirjeenvaihtajilla omia mielipiteitään, emmekä sitä, että Savon Jääkäri on tutkinut Amerikan suomalaista sivistyselämää ja huomannut, että täällä on sivistyneitäkin.

Ja kukapa tietää, missä taas saadaan selville joku i.w.w:läinen santarmi, josta uutisen kertominen luonnollisesti jää Toverille, ainoana länteläisenä työväen lehtenä. Jo senkin varalta olisi jokaisen osaston valmistettava jokaiselle paikkakuntansa suomalaiselle työläiselle tilaisuus tilata Toveri ennen pitkää, varsinkin kun sen mukana saa niitä palkintokirjojakin.

Kukapa tietää, minkälainen se "Kaktuksen" pilajuttukaan lienee, jolle kirjottamisluvan esittäisin annettavaksi, koska ei kellään ole mitään sitä vastaan, tuskinpa "toveri Vastalauseellakaan", jonka pelosta sitä on pidätetty.

Juhan-Kustaa.

P. S.

Ilkeyksissään loikoilevat toimittajat, joilla ei nyt ole muuta työtä, kuin arvostella toisten kirjotuksia ja sensuroida niitä, ja puolueen elätteinä olevat latojat eivät ole käskeneet tällä kertaa huomauttaa mistään muusta kuin siitä että jos suinkin mahdollista, niin ystävämme "Hoopo" tallusteliisi mahdollisimman pian uudelleen sinne Vustalaiseen laitokseen. — opettamaan sikäläisille asukkaille, millä kaikilla esineillä voi kirjottaa.

Sama.